Jaarverslag 2025

Commissie MKB

Midden- en
kleinbedrijf
MKB

NBA

Juni 2026

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

NBA

Nederland rekent op zijn accountants.

De leden van de Koninklijke NBA vormen een brede, pluriforme beroepsgroep van ruim 22.000 professionals werkzaam in de brede accountantspraktijk, bij de overheid, als intern accountant en in het management van organisaties. Integriteit, objectiviteit, vakbekwaamheid en zorgvuldigheid, vertrouwelijkheid en professionaliteit zijn essentiële beginselen voor iedere accountant. De Koninklijke NBA helpt accountants hun cruciale rol in de maatschappij te vervullen, nu en in de toekomst.

Dit document bevat bladwijzers, hyperlinks en navigatiebuttons

Adobe Acrobat bladwijzers - toetsencombinatie “Ctrl-b”

Tekst is een interne document- of externe hyperlink

Naar inhoudsopgave

Vorige pagina

Volgende pagina

Colofon

Dit document is vastgesteld door de Commissie MKB.

Deze publicatie is samengesteld voor leden. De publicatie heeft geen status in het kader van de beroepsuitoefening, wel kan worden verwezen naar publicaties die een dergelijke status wel hebben.

© 2026 Koninklijke NBA

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij door middel van druk, fotokopieën, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande toestemming van de NBA.

Inhoudsopgave

Hoofdstuk	Pagina
Inleiding	5
Perspectief voor kleinere mkb praktijken	6
Wet- en regelgeving	6
MKB toets op NBA regelgeving	6
NBA Handreiking 1111 – Overige opdrachten	6
Project Regelverbetering	6
ISQM1 / NVKM	6
Assurance activiteiten	7
Beroepsprofiel en onderwijs	7
Duurzaamheid voor het mkb	8
Monitoring NBA-brede projecten en programma's	8
COMPact	8
Fiscale community	8
MKB-programma	8
Digitalisering en AI	9
Samenstelling van de Commissie MKB	10

Inleiding

De Commissie MKB richt zich op het ondersteunen en vertegenwoordigen van accountantspraktijken met maximaal vijf accountants. Deze praktijken vormen het hart van de Nederlandse mkb-accountancy en vervullen een essentiële rol als trusted advisor voor mkb-ondernemers en hun stakeholders.

In dit jaarverslag wordt teruggeblikt op de activiteiten van de Commissie MKB in 2025. De werkzaamheden zijn uitgevoerd conform de MKB-Agenda 2025 en worden in dit verslag verantwoord langs de vijf speerpunten die daarin zijn benoemd:

- perspectief voor kleinere mkb-praktijken;
- wet- en regelgeving;
- assurance-activiteiten;
- beroepsprofiel en het nieuwe onderwijsmodel;
- duurzaamheid voor het mkb.

Onder elk speerpunt wordt verslag gedaan van de activiteiten die de Commissie MKB in 2025 daadwerkelijk heeft uitgevoerd.

De Commissie MKB heeft daarbij in 2025 nadrukkelijk aandacht gevraagd voor het unieke karakter van de mkb-accountantspraktijk. Mkb-accountants beschikken over brede vakinhoudelijke kennis, opereren dicht op de ondernemer en zijn veelal zelf ook mkb ondernemer. Juist deze combinatie maakt hen van grote toegevoegde waarde voor het midden en kleinbedrijf. Dit perspectief is door de commissie structureel onder de aandacht gebracht binnen de NBA en daarbuiten.

Perspectief voor kleinere mkb praktijken

Het perspectief van kleinere mkb-praktijken heeft de aandacht van de Commissie MKB, met name in het kader van de samenwerking met SRA en Novaa. Een gezamenlijk opgepakt onderwerp in 2025 betrof de zienswijze op het beroepsprofiel van de accountant.

Naar aanleiding van wijzigingen die na de eerste versie in het beroepsprofiel zijn aangebracht, bleek de Commissie MKB een afwijkend standpunt te hebben. Omdat het beroepsprofiel in 2025 een groot deel van de gezamenlijke agenda heeft bepaald, zijn andere activiteiten niet uitgevoerd.

Wet- en regelgeving

MKB toets op NBA regelgeving

De MKB toets is structureel toegepast bij nieuwe NBA-regelgeving. De Commissie MKB heeft actief geparticipeerd in deze toets, waarbij aandacht is gevraagd voor proportionaliteit, uitvoerbaarheid en beheersbaarheid van regels de MKB-accountantspraktijk.

De toepassing van de MKB toets is daarbij expliciet opgenomen in de projectplannen voor regelgevingstrajecten, die door de NBA online worden gepubliceerd.

NBA Handreiking 1111 – Overige opdrachten

De herziening van NBA-Handreiking 1111 is in 2025 gestart, mede naar aanleiding van signalen vanuit de mkb-praktijk die door de Commissie MKB onder de aandacht zijn gebracht. De Commissie MKB heeft hieraan bijgedragen door een commissielid te laten deelnemen aan het projectteam. Gedurende het traject is de commissie geïnformeerd over de inhoud en voortgang van het project.

In de herziene NBA-handreiking worden voorbeelden uitgewerkt van overige opdrachten en wordt toegelicht hoe accountants een dergelijke opdracht kunnen aanpakken en voorzien van een deugdelijke grondslag.

Eind 2025 is de handreiking ter consultatie aangeboden aan de leden.

De verwachting is dat de handreiking in het voorjaar van 2026 definitief wordt vastgesteld door het NBA-bestuur.

Project Regelverbetering

De inhoudelijke inbreng van de Commissie MKB binnen het project Regelverbetering is in 2025 beperkt geweest. Een belangrijk deel van de werkzaamheden binnen dit project heeft een beleidsmatig en lobbygericht karakter, waardoor de directe betrokkenheid van de commissie bij de uitvoering beperkt was.

ISQM1 / NVKM

De Commissie MKB heeft de implementatie van ISQM1 en de overgang naar het nieuwe kwaliteitsmanagement-systeem (NVKM) actief gevolgd, met specifieke aandacht voor de gevolgen voor kleinere mkb-praktijken.

De commissie heeft inzicht gevraagd in de gevolgen van de overgang van het huidige stelsel (NVKS) naar NVKM voor kleinere accountantspraktijken. In de praktijk bestaat behoefte aan meer duidelijkheid over de verschillen tussen beide stelsels en de consequenties daarvan voor de inrichting van de kwaliteitsbeheersing binnen mkb-kantoren.

In dit kader heeft de Commissie MKB gepleit voor ondersteuning vanuit de NBA bij de implementatie van NVKM. Daarnaast heeft de commissie aandacht gevraagd voor een proportionele en uitvoerbare invoering en verzocht om, mede vanwege het ontbreken van praktische handvatten voor implementatie, de ingangsdatum voor kleinere accountantspraktijken met één jaar uit te stellen.

Hoewel dit verzoek niet is gehonoreerd, heeft het wel geleid tot aanvullende ondersteuning vanuit de NBA voor mkb-accountants in 2026, waaronder het ontwikkelen van een stappenplan voor de implementatie van NVKM. De Commissie MKB zal dit stappenplan beoordelen op de mate waarin het aansluit bij de praktijk van mkb-kantoren en bijdraagt aan een werkbare toepassing voor de mkb-praktijk.

Assurance activiteiten

De Commissie MKB heeft zich het afgelopen jaar beziggehouden met ontwikkelingen op het gebied van assurance binnen het mkb-segment, met specifieke aandacht voor de toepasbaarheid daarvan voor kleinere accountantspraktijken in het niet-Wta-domein.

In het kader van het project over de wenselijkheid van een Nederlandse standaard voor Less Complex Entities (LCE) heeft een commissielid deelgenomen aan het projectteam. Vanuit deze rol is input geleverd vanuit de mkb-praktijk bij de standpuntbepaling over de mogelijke toepassing van een LCE-standaard in Nederland.

De Commissie MKB ziet in de ontwikkeling van een LCE-standaard kansen om in relatie tot het beroepsprofiel en de herziening van het onderwijs meer gestructureerde aandacht te geven aan audit. Dit geldt in het bijzonder voor de opleiding tot Accountant-Administratieconsulent, die bevoegd is tot het uitvoeren van vrijwillige controles.

Daarnaast heeft een ander commissielid deelgenomen aan het Platform reguliere vergunninghouders. Via dit platform worden ontwikkelingen binnen het assurance-domein gevolgd en besproken, met aandacht voor de gevolgen voor kleinere, lokaal opererende accountantspraktijken in het niet wettelijke domein.

Beroepsprofiel en onderwijs

In 2025 is het nieuwe beroepsprofiel voor accountants definitief vastgesteld. De Commissie MKB heeft zich in het traject naar vaststelling ingezet om de positie en betekenis van de mkb-accountant hierin expliciet te borgen.

Uitgangspunt van de Commissie MKB is dat alle accountants ertoe doen binnen het beroep, ongeacht of zij beschikken over certificeringsbevoegdheid voor het uitvoeren van wettelijke controles van jaarrekeningen. Accountants zonder deze certificeringsbevoegdheid vervullen ook een belangrijke rol voor mkb-ondernemers en haar stakeholders. De commissie hecht er daarom aan dat het beroepsprofiel recht doet aan deze diversiteit binnen het beroep.

Voor de Commissie MKB was het in dit traject van groot belang dat Accountant-Administratieconsulenten bevoegd blijven tot het uitvoeren van vrijwillige jaarrekeningcontroles. Deze werkzaamheden maken integraal deel uit van de mkb-praktijk.

Daarnaast vindt de Commissie MKB het van belang dat studenten binnen het nieuwe stelsel keuzeruimte behouden. Studenten moeten tijdens of na hun initiële opleiding de mogelijkheid hebben om alsnog certificeringsbevoegdheid te behalen, waarbij dan rekening kan worden gehouden met relevante praktijkervaring.

Ook heeft de Commissie MKB het belang van voldoende opleidingscapaciteit binnen de mkb-praktijk benadrukt. Accountantskantoren die op dit moment geen assurance-opdrachten uitvoeren, zouden ook in de toekomst in staat moeten zijn om toekomstige accountants op te leiden. Dit is van belang voor een brede instroom, regionale spreiding en de continuïteit van de mkb-accountantspraktijk.

In aansluiting op de vaststelling van het beroepsprofiel nemen enkele commissieleden deel aan de werkgroepen die zich bezighouden met het herschrijven van de CEA-eindtermen. Vanuit deze rol leveren zij inhoudelijke input om te borgen dat het onderwijs aansluit bij het definitieve beroepsprofiel en bij de praktijk van mkb-accountantskantoren.

Duurzaamheid voor het mkb

Duurzaamheid heeft binnen de werkzaamheden van de Commissie MKB gedurende het jaar in beperktere mate aandacht gekregen. De vraag vanuit de mkb-praktijk naar ondersteuning op dit onderwerp is afgenomen, mede als gevolg van de ontwikkelingen rondom de zogenoemde Omnibus-maatregelen, waardoor de urgentie en reikwijdte van duurzaamheidsverplichtingen voor het mkb zijn verminderd.

De Commissie MKB is verheugd dat de NBA in 2025 een project is gestart gericht op de vraag of en onder welke voorwaarden een samenstellingsverklaring kan worden afgegeven bij duurzaamheidsinformatie. Dit initiatief sluit aan bij signalen uit de mkb-praktijk en kan bijdragen aan meer duidelijkheid en houvast voor accountants die mkb-ondernemers ondersteunen bij duurzaamheidsinformatie.

Monitoring NBA-brede projecten en programma's

Naast de vijf speerpunten uit de MKB-Agenda 2025 heeft de Commissie MKB kennisgenomen van en input geleverd op een aantal NBA-brede projecten en programma's. De commissie is hierbij geen eigenaar van deze trajecten, maar volgt deze ontwikkelingen vanuit het perspectief van de mkb-praktijk en brengt waar nodig signalen en aandachtspunten in.

COMPact

COMPact is een NBA-hulpmiddel voor accountantskantoren om compliance aan accountantsregelgeving structureel op de agenda van het kantoor te zetten. De tool biedt ondersteuning bij het inzichtelijk maken van geldende en aankomende accountantsregelgeving en bijbehorende verplichtingen.

In 2025 heeft de NBA een gebruikersenquête uitgezet om inzicht te krijgen in het gebruik van COMPact en om beter te begrijpen welke factoren van invloed zijn op de mate waarin kantoren de tool benutten. De uitkomsten van deze enquête worden betrokken bij de verdere doorontwikkeling van COMPact.

Een van de commissieleden van de Commissie MKB neemt deel aan de Vakgroep COMPact, die verantwoordelijk is voor het actueel houden van de takenlijst.

Fiscale community

De NBA heeft een nieuwe richting gekozen voor de inzet van communities, waarbij de bestaande communitieplatform is beëindigd. Deze ontwikkeling had ook gevolgen voor de fiscale community.
De fiscale community is na beëindiging van het platform niet voortgezet. De Commissie MKB vind het belangrijk dat er een structureel platform of overleg voor het delen van fiscale actualiteiten en het ophalen van signalen uit de mkb-praktijk is. De wens is uitgesproken om, in welke vorm dan ook, de fiscale updates voor de mkb-praktijk opnieuw op te pakken.

MKB-programma

In 2025 heeft de Commissie MKB binnen het MKB-programma van de NBA bijgedragen aan de ontwikkeling van de menukaart accountantsproducten. De teksten zijn beoordeeld vanuit het perspectief van de gebruiker, met aandacht voor duidelijkheid en toepasbaarheid in de mkb-praktijk, zodat mkb-accountants, ongeacht het type accountant, hiermee goed uit de voeten kunnen.

Gedurende het jaar is de menukaart verder uitgewerkt tot een keuzehulp. De Commissie MKB is verheugd dat deze keuzehulp eind 2025 is gepubliceerd op de website van de NBA. Met deze keuzehulp wordt beoogd gebruikers beter inzicht te geven in accountantsproducten en bijbehorende werkzaamheden, wat hopelijk bijdraagt dat niet altijd naar een controleverklaring gevraagd wordt.

Digitalisering en AI

In de MKB-Agenda 2025 is opgenomen dat het onderwerp digitalisering en AI zou worden verkend via het Platform MKB. Mede vanwege de ruime tijdsbesteding aan het beroepsprofiel door het Platform is dit onderwerp in 2025 niet verder opgepakt.

Wel is binnen de commissie in bredere zin gesproken over de impact van AI op de dagelijkse praktijk van mkb-accountants. De Commissie MKB blijft dit onderwerp ook in 2026 volgen.

Samenstelling van de Commissie MKB

Gedurende 2025 hebben wijzigingen plaatsgevonden in de samenstelling van de Commissie MKB.
Enkele commissieleden hebben de commissie verlaten, terwijl een nieuw lid is toegetreden.
Eind 2025 staan een tweetal vacatures waarvan we verwachten deze begin 2026 te kunnen vervullen.

De Commissie MKB streeft naar een evenwichtige samenstelling, met leden afkomstig uit verschillende typen mkb-accountantspraktijken, zodat de diversiteit binnen de mkb-praktijk goed wordt vertegenwoordigd.

Onderstaand overzicht geeft de samenstelling van de Commissie MKB en de vertegenwoording aan diverse projecten en gremia in 2025 weer.

Naam	Werkzaam bij	Vertegenwoordiging in projecten en gremia
Gerdien Vlot AA RB	Raadviseurs Accountancy en Belanstingadvies	Platform MKB CEA herziening eindtermen – kwaliteitsadviseur fiscaliteit
Stephan Dekker RA	Kaap Hoorn Accountants & Belastingadviseurs	Platform Reguliere Vergunninghouders Werkgroep Fraude
Marcel Koestering AA	Lansigt accountants en belastingadviseurs	Projectteam LCE Vakgroep COMPact CEA herziening eindtermen – schrijfgroep overige assurance
Evelien van Proosdij AA	EVA Accountancy	Regiocommunity Zuid-Holland
Jan Mooren AA	Jan Mooren Advies	

De Commissie MKB spreekt haar bijzondere dank uit aan Harry Marissen AA en Astrid Molenaar RA, die in 2025 zijn afgetreden. Met hun inzet, kennis en betrokkenheid hebben zij een waardevolle bijdrage geleverd aan het werk van de commissie en aan de belangenbehartiging van de mkb-accountantspraktijk in brede zin.
De commissie is hen hiervoor zeer erkentelijk.

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

NBA

Mercuriusplein 3
2132 HA Hoofddorp
Postbus 242
2130 AE Hoofddorp

T 088 4960 301
E nba@nba.nl
I www.nba.nl

2026023